Opetus- ja kulttuuriministeriö Neuvostoraportti EU/11/2023-OKM-23

Ruso Henrik 22.6.2023

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 15.-16.5.2023

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto kokoontui 15.-16.5.2023 Brysselissä kaikissa kokoonpanoissaan. Nuorisoasioissakäytiin keskustelu nuorten osallistamisesta päätöksentekoon ja Ukrainasta paenneiden nuorten inkluusion edistämisestä. Suomi piti tärkeänä kehittää kaikille nuorille suunnattuja yhteiskunnallisen osallistumisen välineitä sekä edistää nuorten luottamusta yhteiskuntaan ja omaan tulevaisuuteensa. Lisäksi hyväksyttiin päätelmät kestävän kehityksen sosiaalisesta ulottuvuudesta, päätöslauselma nuorisodialogin 9. kierroksen tuloksista ja päätöslauselma nuorisostrategian työsuunnitelman 2022-24 tarkistamisesta. Urheiluasioissa käytiin keskustelu ihmisoikeuksien kunnioittamisen varmistamisesta suurissa kansainvälisissä urheilutapahtumissa. Suomi korosti keskustelussa ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamista, vapautta, demokratiaa, tasa-arvoa ja oikeusvaltioperiaatetta. Neuvosto hyväksyi myös päätöslauselman EU:n jäsenvaltioiden edustuksesta WADAn hallintoneuvostossa ja kantojen yhteensovittamisesta. Kulttuuri- ja av-asioissa käytiin keskustelu puheenjohtajamaan mediavapaussäädöstä koskevasta edistymisraportista. Suomi katsoi puheenvuorossaan, että edistyminen asiassa on ollut sekä nopeaa että sisällöllisesti laadukasta. Lisäksi neuvosto hyväksyi päätelmät vaarassa olevista ja pakenevista taiteilijoista. Koulutusasioissa käytiin keskustelu lukemisesta ja sen merkityksestä oppimisen, oikeudenmukaisuuden ja aktiivisen yhteiskunnallisen osallistumisen kannalta. Suomi korosti mm. eurooppalaisen koulutusalueen kokonaisvaltaista kehittämistä kaikki koulutusasteet huomioiden, kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten parantamista, medialukutaidon vahvistamista ja demokratian kriisinkestävyyttä. Neuvosto hyväksyi myös päätöslauselman eurooppalaisesta koulutusalueesta ja päätelmät vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Kokouksen ensimmäisenä päivänä hyväksyttiin esityslista A-kohdat, joihin komissio jätti pöytäkirjaan lisättäväksi lausuman Uuden-Seelannin ja EU:n väliseen sopimukseen osallistumisesta EU:n ohjelmiin.

Nuoriso

Hyväksyttiin myös päätelmät kestävän Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta nuorten kannalta (8590/23 + ADD 1), päätöslauselma EU:n nuorisodialogin 9. kierroksen tuloksista (8588/23) ja päätöslauselma EU:n nuorisostrategian työsuunnitelman 2022–2024 tarkistamisesta (7316/23).

Käytiin periaatekeskustelu nuorten osallisuuden varmistamisesta painopisteenä ukrainalaisnuorten osallistaminen (8675/23). Kokoukseen osallistui myös Ukrainan nuorisoasioista vastaava varaministeri, Andriy Chesnokov, jonka alustuksen mukaan Ukrainassa noin 40 %:a nuorista on joutunut joko lähtemään maasta tai kotipaikaltaan. Suuri osa maasta lähtemään joutuneista on sijoittunut EU:n jäsenvaltioihin. On hienoa, että jäsenvaltiot ja komissio ovat auttaneet nuoria kotiutumaan ja jatkamaan aktiivista osallistumista yhteiskunnissa. Osallistumismahdollisuuksia tulisi kuitenkin lisätä edelleen ja turvata myös palveluita mm. mielenterveyden tueksi, jotta nuoret voivat sodan jälkeen palata rakentamaan omaa maataan.

Konkreettisena esityksenä Ukraina toivoo, että EU perustaisi uuden ohjelman ukrainalaisten nuorten tukemiseksi laaja-alaisesti ja tästä on jo olemassa luonnos, joka voidaan jakaa neuvostolle. Erasmus+ -ohjelman KA2-toimet ovat myös tärkeä yhteistyön muoto, joihin Ukrainan tulisi voida osallistua. Komissio jatkaa työtä kaikkien eurooppalaisten nuorten osallistamiseksi EU:n rahoitusohjelmiin ml. Erasmus+ ja ESC. Komissio tutustuu tarkasti Ukrainan uuteen esitykseen.

Keskustelussa jäsenvaltiot painottivat nuorten osallistumista heitä koskevien asioiden käsittelyyn. Konkreettisina keinoina mainittiin mm. äänestysikärajan laskeminen, luottamuksen rakentamista sukupolvien välille, osallistumismahdollisuuksien lisääminen esim. nuorisovaltuustot ja kansallisen nuorisoyhdyshenkilön tehtävän perustaminen ministeriöön. Ukrainalaisten nuorten osalta useissa puheenvuoroissa tuotiin esiin erilaisia keinoja, joilla nuoria on pyritty integroimaan kohdemaihinsa mm. kielikoulutusta lisäämällä ja antamalla heille yhdenvertaiset mahdollisuudet. Silti suuri osa nuorista on tukitoimista huolimatta koulujärjestelmän ulkopuolella, EU-tason yhteistyötä tarvitaan. Osa jäsenvaltioista painotti vapaa-ajanmahdollisuuksien merkitystä välttämättömien palveluiden lisäksi ukrainalaisille nuorille ja myös vapaaehtoistyö nostettiin useissa puheenvuoroissa esiin integraation välineenä. HR ja LU Huomautettiin tiedottamisen ja etenkin sosiaalisen median välityksellä tehtävän viestinnän olevan tärkeä osa ukrainalaisten nuorten tavoittamista. Kiinnitettiin huomio myös lisääntyvään vihapuheeseen mm. antisemitismin muodossa ja tehtiin esitys vuoden 2024 nimeämisestä inkluusion, rauhan ja ei-vihan teemavuodeksi.

Suomen puheenvuorossa korostettiin muita heikommassa olevien nuorten osallistamista ja kerrottiin kansallisena esimerkkinä nuorten osallistamisesta kansallisen nuorisopolitiikkaohjelman valmisteluun. Lisäksi kerrottiin erillisrahoituksesta ukrainalaisten nuorten palkkaamiseksi kesätöihin urheiluseuroihin sekä Erasmus+-ohjelmarahoituksen käytöstä ukrainalaisten nuorten hyväksi. Lopuksi korostettiin nuorten kuulemisen merkitystä etenkin kriisiaikoina.

Yhteenvetona todettiin, että jäsenvaltiot ovat tukeneet ukrainalaisia nuoria laajasti tukemalla niin koulutusta kuin työllistymistä kuin vapaa-ajanmahdollisuuksia. Yhteisöllisyyden tunne on tärkeä, jotta kaikki nuoret voivat saada koko kapasiteettinsa käyttöön.

URHEILU

Hyväksyttiin päätöslauselma EU:n jäsenvaltioiden edustusta ja koordinointia WADAssa koskevasta arvioinnista (8630/23), jossa on tehty tarvittavat päivitykset WADAn viimeisin säännöstömuutoksen edellyttämällä tavalla.

Käytiin periaatekeskustelu ihmisoikeuksien kunnioittamisen varmistamisesta suurten kansainvälisten urheilutapahtumien järjestämisessä (8676/23). Todettiin, että urheilujärjestöt voivat toimia aktiivisesti hyvän hallinnon ja arvojen edistämisessä urheilussa. Ukrainan varaministeri Andriy Chesnokov osallistui ja todettiin, että suuri osa jäsenvaltioista liittyi toukokuussa KOK:lle osoitettuun kirjeeseen liittyen venäläisten ja valkovenäläisten urheilijoiden osallistumiseen kv-urheilukisoihin. Ukrainan mukaan useiden valtioiden viesteistä huolimatta kansainvälisessä urheilussa ei ole tapahtunut muutoksia suhtautumisesta venäläisiin ja valkovenäläisiin urheilijoihin. Kansallisesti Ukraina on panostanut hyvän hallinnon parantamiseen ja korruption kitkemiseen urheilussa. Toiveena on järjestää jatkossa enemmän kv-tapahtumia maassa, kun se jälleen on mahdollista. Hän vertasi KOK:ta Neuvostoliittoon, jossa päätökset tehdään jo ennen kokouksia ja huomautti sen yrittäneen painostaa valtioita kansallisten olympiakomiteoiden kautta. On tärkeää, että urheilun autonomia ei tarkoita vapautusta hyvästä hallinnosta.

Euroopan neuvoston puolesta todettiin järjestön tekevän työtä eettisen ja kestävän urheilun eteen. Urheilujärjestöjen on noudatettava ihmisoikeuksia ja arvojaan kaikessa työssään sekä urheilun suurtapahtumien järjestämisessä. Yhteistyö kaikkien toimijoiden kesken on tärkeää. EPAS, IPACS ja erilaiset yleissopimusten valvontaelimet ovat hyviä esimerkkejä toimivasta työstä urheilun eteen. Macolinin yleissopimuksen ratifiointeja toivotaan pian lisää yhteistyön tiivistämisestä edelleen.

Esiteltiin muissa asioissa ilmoitettu asiakohta, jonka mukaan on tärkeää, että jäsenvaltiot pysyvät yhtenäisinä linjassaan tuomita venäläisten ja valkovenäläisten urheilijoiden osallistuminen kansainvälisiin urheilukilpailuihin. Myös urheilijoiden tulisi osallistua urheilun arvojen puolustamiseen. Komissio alleviivasi EU:n tukea Ukrainalle ja katsoi, että urheilulla on keskeinen rooli arvojen ja ihmisoikeuksien edistämisessä EU:ssa ja kansainvälisesti. Urheilun ei silti tulisi päätyä propagandan välineeksi. Urheilun autonomia ja avoimuus komissiolle tärkeitä seikkoja, minkä lisäksi se on sitoutunut EU:n urheilualan työohjelmassa tukemaan jäsenvaltioita ja järjestöjä Erasmus+ -ohjelman kautta ja myös muilla keinoin.

Keskustelussa jäsenvaltiot painottivat ihmisoikeuksien toteutumista kaikissa maissa, joissa urheilun suurtapatumia järjestetään, eikä urheilua tule voida käyttää tekosyynä ihmisoikeusrikkomuksille. Urheilutapahtumien tulisi voida toimina areenana urheilun positiivisten puolien esiintuomisessa.
Urheilun autonomia tulee huomioida, mutta sen lisäksi tulee kunnioittaa myös valtioiden suvereniteettia ja mahdollisuutta vaikuttaa urheilukisojen järjestelyihin läpi niiden elinkaaren. Useissa puheenvuoroissa korostettiin dialogin merkitystä ja eurooppalaisten arvojen esillä pitämistä kaikessa yhteistyössä urheilujärjestöjen kanssa sekä myös yhteistyötä ihmisoikeusjärjestöjen kanssa.

Konkreettisina yhteistyön välineinä mainittiin tehokkaampi keskinäinen tiedonvaihto sekä panostaminen koulutukseen ja tutkimukseen. Puheenvuoroissa viitattiin myös Suomen vuonna 2021 koordinoima jäsenvaltioiden yhteiseen kirjeeseen komissiolle ihmisoikeuksien merkityksestä. Ukrainan tuen osalta korostettiin yhteisen linjan ja solidaarisuuden merkitystä. Yksi soraääni puolestaan katsoi, että kaikkia urheilijoita tulisi kohdella samojen sääntöjen mukaan.

Pariisin 2024 kisojen että rugbyn MM-kisojen suhteen kerrottiin käytävän aktiivista dialogia mm. Amnestyn, FIFAn ja ammattiliittojen ja toivottiin, että EU voisi toimia esimerkkinä uudenlaisesta kv-urheilukisojen järjestämisestä. Ollaan sitouduttu jättämään venäläiset ja valkovenäläiset 2024 kisojen ulkopuolelle. Ukrainalaisten osallistumista tuetaan miljoonalla eurolla. Myös jalkapallon EURO 2024 –turnauksen järjestelyistä kerrottiin aloitetun keskustelut UEFAn kanssa.

Suomen puheenvuorossa painotettiin kaikkien toimijoiden vastuuta ihmisoikeuksien toteutumisesta urheilussa ja kansainvälisissä urheilutapahtumissa sekä yhteisyössä urheilujärjestöjen kanssa. Järjestöjen tulee pitää kiinni sitoumuksistaan. Lisäksi todettiin Suomen tukevan täysin Ukrainaa ja ukrainalaisia sekä venäläisille ja valkovenäläisille urheilijoille ja muille toimijoille asetettuja osallistumisrajoituksia.

Yhteenvedossa todettiin, että ihmisoikeuksien kunnioitus on tärkeää yhteiskunnassa ja urheilussa. Useat jäsenvaltiot korostivat keskustelussa tukea Ukrainalle Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa ja katsoivat, etteivät venäläiset ja valkovenäläiset urheilijat voi osallistua kv-urheilutapahtumiin. Keskustelun jatkaminen ja paine urheiluliikkeen suuntaan on tärkeää.

KULTTUURI/AUDIOVISUAALIALA

Alkuun hyväksyttiin ajankohtaiset päätelmät vaarassa olevista ja siirtymään joutuneista taiteilijoista (8548/23 + ADD 1). Esittelyssä painotettiin, että myös journalisteja työskentelee vaarassa autoritaarisissa valtioissa ja myös he tarvitsevat tukea. EU:n tulee voida toimia vapaan demokratian turvapaikkana.

Käytiin periaatekeskustelu eurooppalaisesta medianvapaussäädöksestä (8679/1/23 REV 1, 8680/1/23 REV 1). Tilannekatsauksena kerrottiin neuvoston edistyneen työryhmätyössä kiitettävästi, mutta avoimia kysymyksiä vielä olevan useita. Keskustelun tueksi on valmisteltu tilanneselvitys. Keskeisiä kysymyksiä ovat ensinnäkin uusi lautakunta ja sen riippumattomuus, toiseksi mediapalvelutarjoajien oikeudet ja tehtävät ml. julkisen palvelun media ja kolmanneksi mm. suurten alustojen sääntely. Alustavan arvion mukaan etenkin 4 artiklasta on vielä tarpeen käydä tarkempi keskustelu työryhmätasolla. Keskustelun toivottiin antavan signaalin asian edistämiseksi mahdollisimman nopeasti. Neuvoston oikeuspalvelun lausunto vahvistaa komission esittämän oikeus-

perustan oikeudellisuuden ja tämä mahdollistaa keskustelun käymisen sisällöstä. Jäsenvaltioilla vaikuttaa olevan pitkälti yhtenäinen näkemys asetuksen tavoitteista. Komissio seuraa myös aktiivisesti neuvotteluiden etenemistä Euroopan parlamentissa. Toiveena on rakentava keskustelu.

Keskustelussa esityksen tavoitteita laajalti tukien huomautettiin mm, että sääntelyn oltava toimivaa, sääntelyllä ei tule vaikeuttaa jo toimivia markkinoita ja itsesääntelyjärjestelmiä, paikalliset olosuhteet huomioitava, päällekkäisyyksiä AVMS-direktiivin kanssa vältettävä, yhteistyö isojen alustojen kanssa tärkeää, toimivaltajaostakin huomautettiin useassa puheenvuorossa, erityisesti kansalliseen turvallisuuteen liittyen. Esitettiin myös, että EU:n tulee toimia vain siellä, missä mediavapaus on uhattuna ja esityksen tulisi puuttua vain kaikkein suurimpiin ongelmiin sisämarkkinoilla, eikä puutu riittävästi mm. isojen alustojen yhdistymisiin ja niiden markkina-asemaan. Erityisesti mediapluralismin turvaaminen keskeistä ja disinformaation estäminen. Julkisen palvelun median rahoituksen turvaaminen keskeistä.

Muita nostoja puheenvuoroista: EU on nähtävä demokratian turvapaikkana, vapaa media demokratian perusta, mediavapaus on nyt tärkeämpää kuin koskaan Venäjän hyökkäyssodan myötä, ei saisi puuttua sisältöihin; on tärkeä löytää keinoja parantaa mm. omistuksen läpinäkyvyyttä ja valtion mainontaa; vapaan media on edellytys tiedonkululle ja on keskeistä myös suojata lähteitä; löydettävä tasapaino median ja onlinetoimijoiden kanssa; toivottiin rakentavaa lähestymistapaa kaikilta mailta, jotta mediamarkkina saataisiin toimivaksi kaikissa maissa; kerrottiin kansallisista hankkeista mediavapauden turvaamiseksi.

Lautakunnan tehtävät ja itsenäisyys keskustelutti: yhtäältä painotettiin lautakunnan merkitystä ja sen vahvaa itsenäisyyttä sekä katsottiin, että sen tulee voida käsitellä koko mediakenttää ml. lehdistö ja toisaalta korostettiin pluralismin suojelua poistamalla lehdistö lautakunnan toimivallasta. Joidenkin mukaan ei tulisi kiirehtiä lopputulokseen, vaan esim. lautakunnan tehtävät tulee perustua yhtenäiseen näkemykseen.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajamaata aloitteen tehokkaasta käsittelystä ja erityisesti ratkaisujen etsimisestä keskeisiin kysymyksiin kuten lautakunnan itsenäisyyden lisäämiseen. Suurten online-alustojen osalta 17 artiklan muotoilua pidettiin tarkoituksenmukaisena ja lisäksi dialogin lisäämistä pidettiin positiivisena. Lisäksi katsottiin, että esitys edistää demokraattisten arvojen toteutumista EU:ssa ja ulottaa yhteistyön uudelle alalle. Tämän vuoksi esityksen kytkeminen oikeusperustaansa on tärkeää.

Yhteenvedossa nostettiin keskustelusta lautakunnan itsenäisyyden komissiosta ja huomautettiin, että tätä on jo lisätty neuvoston työryhmän valmisteluissa. Toiseksi useat jäsenvaltiot viittasivat mediapalvelujen tarjoajien rooliin isoilla online-alustoilla. Hän katsoi tältä osin, että AVMS-direktiivin kanssa yhdessä 17 artikla on tae disinformaatiota vastaan. Kansallinen turvallisuus ei ole tässä esityksessä tärkeä itsenäisesti, vaan ainoastaan toimivan mediamarkkinan turvaamisessa. Lopullisen tekstin tulee olla selkeä siten, ettei se mahdollista väärinymmärryksiä. Puheenjohtaja kiitti tuesta neuvottelujen etenemiselle. Toiveena on edelleen saavuttaa yhteinen näkemys pian. Ongelmiin pyritään löytämään ratkaisut rakentavasti ja aktiivisesti. Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan tilanneselvityksen.

KOULUTUS

Hyväksyttiin päätöslauselma eurooppalaisesta koulutusalueesta (7900/23) ja päätelmät lisätoimista automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen toteuttamiseksi koulutusalalla (7899/23). Komission puoliväliarvio koulutusalueesta valmistuu lokakuussa 2023.

Käytiin periaatekeskustelu l**ukemisesta ja sen merkityksestä oppimisen, tasa-arvon ja aktiivisen yhteiskunnallisen osallistumisen kannalta (8403/23).** Todettiin lukutaidon olevan nuorille monin tavoin edellytys aktiiviselle osallistumiselle yhteiskuntaan. Keskustelun alustajaksi oli kutsuttu PIRLS-tutkimuksen tekevän IEA:n (In-

ternational association for the evaluation of educational achievement) johtaja Dirk Hastedt. Tutkimuksen uusimmat tulokset oli julkaistu aiemmin samana päivänä. Hastedt totesi digitalisaation muuttaneen lukemisen tapoja ja myös PIRLS on muuttunut vastaamaan uusiin haasteisiin. Edelliseen tutkimukseen verrattuna 3 maata on parantanut tuloksia, 8 pysynyt samana ja 21 tulokset ovat laskeneet. Tulokset osoittavat, että pääsääntöisesti opettajat onnistuivat hyvin pandemian aikana, eikä sen vaikutukset näy tuloksissa huomattavasti. Sukupuolten väliset erot ovat havaittavissa tyttöjen pärjätessä poikia paremmin. Vain kuudessa maassa eroja ei ole, kun taas useissa maissa erot kasvavat – tätä on tarpeen tutkia tarkemmin. Muita lukemisintoon vaikuttavia tekijöitä ovat mm. vanhempien esimerkki. Tarkoituksena on julkaista kaikki data 22.6. Jäsenvaltiot voivat myös ilmoittautua vuoden 2026 tutkimukseen, jossa tarkoituksena on arvioida samat opiskelijat 2026 ja 2027 kehityksen seuraamiseksi. Komissio lupasi tukea jäsenvaltioille lukutaidon tukemiseksi. Esimerkkeinä koulumenestyspassi, joka hyväksyttiin Tie koulumenestykseen –aloitteen yhteydessä, Erasmus+-ohjelman hankkeet, Luova Eurooppa –ohjelma ja sitä kautta kielten monimuotoisuuden tukeminen mm. käännöstyön kautta sekä uusi kirjallisuuspalkinto.

Keskustelussa jäsenvaltiot varsin yksimielisesti totesivat lukutaidon olevan keskeinen perustaito. Lukutaidon huomautettiin vaikuttavan sekä kognitiivisiin kykyihin, kriittisen ajattelun kehittymiseen että oppimiseen laajasti. Kyse ei siten ole vain kielenoppimisesta, vaan lukutaito tunnistettiin mm. demokraattisten yhteiskuntien edellytykseksi. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa tunnistettiin PIRLS-tutkimuksessa esiinnousseet haasteet kuten poikien heikompi lukutaito tyttöihin verrattuna ja sosioekonomisen taustan vaikutus lukutaitoon. Peräänkuulutettiin keskustelua uusista lukemisen malleista digitalisaation myötä ja koulujen mahdollisuuksista hyödyntää opetuksessa myös audiovisuaalisia materiaaleja. Pari jäsenmaata piti tärkeänä pitkien tekstien ja tekstianalyysien säilyttämistä koulujen opetusohjelmissa. Katsottiin myös, ettei lukemista asetettaisi liiaksi vastakkain digitaalisen viihteen kanssa, vaan tulisi edistää myös digitaalista lukutaitoa.

Keinoina lukemisen edistämiseen mainittiin muun muassa lukemiseen kannustava ympäristö, kirjojen saatavuus, opettajien koulutus sekä panostukset lukemiseen ja äidinkielen oppimiseen kouluissa. Kirjastojen merkitys tunnustettiin laajasti sekä lukemisen edistämisessä että laajemmin mm. kansallisen kielen ja kulttuurin säilyttämisessä. Painotettiin koulutusinvestointien merkitystä ja todettiin komission Learning Lab –aloitteen olevan toimiva väline niiden tehokkuuden arviointiin. Osa jäsenvaltioista painotti EU-rahoituksen tarvetta kansallisten toimien tueksi. Myös komission kirjailijoiden teemapäivän aloitetta pidettiin kannatettavana.

Suomen puheenvuorossa painotettiin lukutaidon merkitystä kaikille ikäryhmille ja huomautettiin, että puutteelliset perustaidot voivat johtaa mm. vähäisempään yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Digitaalinen ja medialukutaito tulisi voida taata kaikille. Kansallisina esimerkkeinä lukemisen edistämiseksi mainittiin kirjastolaitos, kansallinen lukutaitostrategia ja toimintasuunnitelma maahanmuuttajalasten perustaitojen vahvistamiseksi. Lisäksi todettiin, että koulutus tulisi nähdä laajasti investointina inhimilliseen pääomaan.

Komissio totesi lukutaidon olevan tärkeä digitaalisessa kehityksessä. Kaikkea ei voi jättää tekoälyn, algoritmien ja koodareiden käsiin, vaan on voitava vaikuttaa yhteiskunnan kehitykseen. Hastedt huomautti kaikkien jäsenvaltioiden aloittaneen puheenvuoronsa korostamalla lukutaidon merkitystä. Kirjallisuuden saatavuus on tärkeä seikka ja tässä kirjastot olennaisia. Ne tarjoavat myös hiljaisen paikan lukea. Lisäksi keskustelussa nousi paljon positiivisia huomioita kuten lukemisen ilo. Haasteiden osalta Hastedt huomautti, että tulisi välttää stereotypioita, jotka voivat ruokkia itseään. Sen sijaan vähemmän huomiota kiinnitettiin opettajiin, jotka keskeisiä lukutaidon edistämisessä. Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että useat jäsenvaltiot jakavat haasteet heikkenevässä osaamisessa. Tulee kiinnittää huomiota lukutaitoon osana perustaitoja, jotka ovat edellytys myös eurooppalaisen koulutusalueen saavuttamiselle. Monet nostivat esiin erot poikien ja tyttöjen sekä maahanmuuttajien välillä. Eroa ei tulisi tehdä liiaksi digitaalisen ja perinteisen lukutaidon välillä. Kirjastot ovat selvästi tärkeä paikka lukutaidon edistämiseksi. EU-tasolla Erasmus+ ja Luova Eurooppa –ohjelmat tärkeitä rahoitusvälineitä, joiden lisäksi myös muita aloitteita kuten European Day of Authors.

Muut asiat

Muissa asioissa otettiin tiedoksi koko joukko eri valtuuskuntien tiedotusasioita, ml perinteiset seuraavan PJ-maan kauden esittelyt. Espanja aloittaa heinäkuun alusta neuvoston puheenjohtajuuden. He toivat esille:

- Nuoriso: Espanjan prioriteetteina olevan tehokkaat välineet nuorten oikeuksien toteuttamiseksi ja vastata nuorten haasteisiin. Valmistellaan päätelmät nuorten oikeuksista, nuorisokoordinaattorin roolin vahvistamisesta ja arviointipolitiikkojen edistämisestä. Toiseksi valmistellaan päätelmät nuorten mielenterveyden edistämisestä ja ennaltaehkäisystä. Kolmannet päätelmät on tarkoitus tehdä nuorisostrategiaan liittyen Erasmus+ - ja ESC-ohjelmien tehokkaasta käytöstä.
  Epävirallinen opetus- ja nuorisoministerineuvosto järjestetään Zaragozassa 18.-19.9., nuorisokonferenssi Alicantessa 1.-4.10. ja varsinainen EYCS-neuvosto Brysselissä 23.-24.11.
- Urheilu: Espanjan prioriteetit urheilusektorilla on naiset ja tasa-arvo urheilussa (ml. naiskiintiöt hallintoon, sukupuolisen väkivallan kitkeminen), turvallinen urheilu ja vihamielisen käytöksen kitkeminen urheilussa.
- Kulttuuri/AV: kestävä kehitys on sen Espanjan puheenjohtajuuskauden tärkeä teema. Kulttuurin vahvistaminen on myös keskeinen tasa-arvoisten ja demokraattisten yhteiskuntien perusta. Tavoitteena pj-kaudella on lisätä kulttuurin arvon tunnustamista kaikissa jäsenvaltioissa ja tämä on teemana myös epävirallisessa kulttuuriministerineuvostossa. Toisena pj-kauden teemana on kulttuuriperinnön kestävyys ja sen merkitys resilienssille. Kolmanneksi asialistalla on kulttuurialan työolot ja niiden parantaminen. Tämä keskusteluaiheena neuvostossa. Videopeleistä on tarkoituksena edistetää yhteistä strategiaa.
- Koulutus: prioriteetteina on strategien autonomia, osaamisen teemavuosi, eurooppalaiset arvot sekä digitaalinen koulutus ja STEAM. Tarkoituksena on päätellä jo aloitetut keskustelut neuvoston suosituksista digitaaliseen koulutukseen liittyen sekä päätelmät kansalaisuuskasvatuksesta ja yhteisistä arvoista. Tämä teemana nuorten kohtaamien haasteiden ohella Zaragozassa järjestettävässä epävirallisessa opetusministerineuvostossa 19.9.

Muita tiedoksi otettuja olivat:

- EU:n nuorisodialogi – epävirallisen aamiaiskokouksen keskustelujen tulokset: Ruotsin nuorisovaltuuston edustaja Noura Berouba esitteli epävirallisen aamiaiskokouksen tulokset todeten, että nuoriin investoiminen on tärkeämpää kuin koskaan. Nuorisodialogia koskien hän toivoi, että prosessin tulisi olla inklusiivisempi ja läpinäkyvämpi. Tulisi tavoittaa myös ei-järjestäytyneet nuoret ja vähemmistöjä edustavat nuorisojärjestöt. Lisäksi tulisi varmistaa, että dialogin tulokset tulisivat tiedotettua kattavasti ja arvioida työtä säännöllisesti esim. uuden monitorointiviitekehyksen kautta. Euroopan nuorisofoorumin varapuheenjohtaja Christiana Xenofontos painotti nuorten osallistumisen mahdollistamista päätöksentekoon kaikilla tasoilla ja kaikilla sektoreilla läpileikkaavasti.
- Ranska tallettaa urheilukilpailujen manipuloinnista tehdyn yleissopimuksen (Macolinin sopimus) ratifioimisasiakirjansa (8839/1/23 REV 1)
- Pariisin vuoden 2024 olympia- ja paralympiakisojen eurooppalainen ulottuvuus (8840/1/23
- Ukrainalaisten urheilijoiden oikeuksien suojelu Euroopan unionissa järjestettävissä kansainvälisissä urheilutapahtumissa (8970/23)
- Tuki Ukrainan kulttuuri- ja luoville aloille (8842/23), ml Ukrainan kulttuuriministerin videotervehdys. Painotettiin jatkuvan tuen tarvetta.
- Kulttuuri- ja luovien alojen tilanne Ukrainassa (8843/23) Évoran nimeäminen Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodeksi 2027 (8708/23)
- Euroopan neuvoston ministerikomitean puheenjohtajamaan Latvian toimikaudella järjestettävät kulttuuri- ja media-alan konferenssit (8794/23)
- Euroopan kulttuuriperinnön suojelun parantaminen (8828/23)
- Valko-Venäjän kielen ja kulttuurin tilanne (8844/23)
- Julkiset kirjastot ja ukrainalaispakolaiset (8935/1/23 REV 1)
- Viimeaikaiset tekijänoikeuksiin liittyvät ongelmat (9079/23)

- Rooman ehdokkuus vuoden 2030 maailmannäyttelyn isäntämaaksi (9122/23)
- Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
- Eurooppalaisten kirjailijoiden päivä (8995/23)
- Kokopäiväinen alemman perusasteen koulu: tasapainoinen, oikeudenmukainen, tehokas ja kestävä koulutusjärjestelmä (8849/23)
- Historianopetusta Euroopassa käsittelevä seurantakeskus (8990/23)
- Opetusministereiden pysyvä konferenssi ”Koulutuksen muutosvoima: yleismaailmalliset arvot ja kansalaisyhteiskunnan uudistuminen” (8985/23)

Suomen edustajat
Ministeri Andersson ja virkamiesvaltuuskunta